

AFETLERDE KAMU GÜVENLİĞİ VE KOLLUK KUVVETLERİNİN ÖNEMİ

Onur DODANLI
AFAD Uzmanı

Afetler, toplumlara derinden etkileyen olaylardır. Bu durum sadece binaların yıkılması, altyapının zarar görmesi ve ekonomik kayıplarla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda afetlerin getirdiği kargaşa ve belirsizlik ortamı kamu güvenliğini ciddi şekilde tehdit etmektedir.

Fiziksel hasarların ötesinde, afetler genellikle toplum düzenini bozar ve bu da güvenlik sorunlarını tetikler. Afet sonrasında, kamu otoriteleri ve diğer kurumlar genellikle arama-kurtarma, beslenme ve barınma gibi acil ihtiyaçları karşılamak için tüm imkânlarını seferber etmeye yöneliktir. Ancak su kaynaklarına erişim sorunu, gıda sıkıntısı, barınma eksikliği, iletişim, elektrik ve sağlık hizmetlerinin kısıtlanması gibi faktörlerin meydana gel-

mesi nedeniyle toplumsal huzursuzluk artabilmekte ve güvenlik riskleri oluşabilmektedir.

Özellikle kolluk birimleri afetin etkisi altındayken, kamu düzeninin yeniden sağlanmasında yaşanacak aksaklıklar, potansiyel suçluları veya suç gruplarını afet bölgesine çekebilir. Bu tür bir ortamda, kolluk birimleri de afetzede haline geldiğinden, afetzedelerin can ve mal güvenliği yanı sıra vücut bütünlükleri ve temel haklarının da koruma ihtiyacı ortaya çıkabilmektedir.

Ayrıca afet sonrası yağma, gasp, insan kaçakçılığı, yasadışı organ ve doku ticareti, tarihi eser kaçakçılığı, çocuk kaçırma gibi suçların önlenmesi de öncelikli bir konudur. Bu tür suçların afetzedelere yönelik olası tehdit ve tehlikeleri göz önüne alındığında, kamu otoriteleri tarafından mağdurların korunması için etkili önlemler alınması gerekir

Uluslararası çalışmalar incelendiğinde genel olarak afetlerin ardından alınması gereken güvenlik önlemleri konusunda detaylı bir yasal düzenleme eksikliği bulunduğu görülmektedir. Mevcut yasal düzenlemelerde genel ifadelere yer verilmekte olup, spesifik ayrıntılara girilmediğinden, afet durumlarına özgü güvenlik önlemlerinin belirlenmesi yetersiz kalabilmektedir.

Bu durum afet sonrası kamu güvenliğine ilişkin araştırma yapmak isteyenlerin bu konuda detaylı bir çalışmaya sahip olamamasına neden olmaktadır. Bunun yanı sıra araştırmacıların ilgi alanlarının genellikle afet öncesi afet risklerinin azaltılması, afet anında müdahale ve afet sonrasında iyileştirme çalışmalarına odaklanması, güvenlik önlemlerinin detaylı bir şekilde ele alınmasını engellebilmektedir.

Ayrıca, afet sonrasında güvenliği sağlamak amacıyla ilgili kamu kurumları tarafından hazırlanan raporlar, gizlilik nedeniyle kamuoyu ile paylaşılmayabilir. Bu durum, güvenlikle ilgili bilgilerin kamuya açık bir şekilde paylaşılmasının sınırlı olduğu ve belirli durumların hassasiyeti nedeniyle bu raporların gizliliğinin korunduğu anlamına gelmekte ve bu da genel kamuoyunun bu konudaki bilgiye sınırlı erişimine sebep olmaktadır.

Bu makalede uluslararası örnekler ışığında afet sonrası güvenlik çalışmaları, uluslararası insani yardımda

dikkat edilmesi gereken hususlar, afetlerde kolluk kuvvetlerinin rolü, AFAD'ın TAMP kapsamında yaptığı çalışmalar ve genel olarak alınması gereken tedbirler üzerinden değerlendirme yapılacaktır.

KAMU GÜVENLİĞİ VE AFET

Güvenlik kavramı, felsefi ve psikolojik durumu ifade eden bir terim olarak ilk kez Cicero ve Lucretius tarafından "securitas" olarak tanımlanmıştır. Cabric (2015), güvenlik kelimesinin sözlü kaynağını ve anlamını analiz etmeden önce, onun temelini anlamanın daha faydalı olacağını vurgulamış ve güvenliğin ilkelerinin geçmişten günümüze değişmediğini belirtmiştir. Bu kavram hem tehdit ve saldırı unsurlarını hem de savunma, önlem ve caydırıcılık unsurlarını bir araya getirir. Bugün saldırılardan korunma, ulusal hükümetlerin temel hedeflerinden biri olmanın yanı sıra küresel güvenliği sağlarken karşılaşılan zorluklardan sadece birisidir.

Kamu güvenliği, bir topluluğun üyelerinin yaşam kalitesini artırmak, potansiyel tehlikelere karşı korunmak ve olası güvenlik risklerine karşı etkili bir şekilde mücadele etmek amacıyla alınan önlemleri içeren

Uluslararası çalışmalar incelendiğinde genel olarak afetlerin ardından alınması gereken güvenlik önlemleri konusunda detaylı bir yasal düzenleme eksikliği bulunduğu görülmektedir.

geniş kapsamlı bir kavramdır. Doğal afetler, suç, terör tehditleri, salgın hastalıklar gibi çeşitli durumlarla başa çıkmayı içermektedir.

Devletin afet sonrası kamu güvenliğini sağlaması, toplumun düzenli ve huzurlu bir şekilde yaşamasını temin etmek amacıyla önemli bir sorumluluktur. Devlet, bu görevi yerine getirerek vatandaşların güvenliğini sağlamış olur ve toplumun istikrarını sürdürür. Bu sayede vatandaşlar günlük yaşamlarını güven içinde sürdürebilirler ve toplumsal huzurun sürdürülmesine katkıda bulunabilirler.

AFETLERDE YAŞANAN GÜVENLİK İHLALLERİ

Afetlerin etkisi altındaki bölgelerde, genellikle güvenlik ihlalleri ve suç oranlarında bir artış gözlemlenmektedir. Bu artışın temel nedeni, afetlerin yerel altyapıyı, güvenlik sistemlerini ve sosyal düzeni olumsuz yönde etkilemesidir. Özellikle hırsızlık, saldırı ve diğer şiddet eylemleri gibi suçlar, insanların afetin yol açtığı kargaşa ortamında temel ihtiyaçlarını karşılamak için mücadele etmeleri sonucunda artış gösterebilmektedir. Gıda, su, barınma gibi yaşamsal öneme sahip ihtiyaçların karşılanmasında yaşanan zorluklar, insanları çaresizlik içinde suçlara yönlendirebilir.

Aynı zamanda, afetin ekonomik etkileri nedeniyle işsizlik oranlarının yükselmesi ve gelir kayıpları da suç oranlarındaki artışın arkasındaki faktörler arasında yer alabilir. Bu zorlu süreçte, toplumların dayanıklılığını artırmak ve güvenlik önlemlerini güçlendirmek, afet sonrasında ortaya çıkabilecek suçların azaltılmasına yönelik önemli adımlar atılmasını gerektirmektedir.

Uluslararası örnekler ışığında afet sonrası güvenlik ihlallerinin bazıları aşağıda verilmiştir;

Yağma ve Hırsızlık

Afet sonrasında, toplumda huzursuzluğun ve kargaşanın hüküm sürmesi halinde bazı kişiler özel mülklere, mağazalara veya kamu kurumlarına saldırabilir. Bu durum afet sonrasında arama ve kurtarma ve diğer çalışmalarına ağırlık verilmesinden ötürü personel sayısında eksiklik olabilmekte bu nedenle güvenlik açığı ortaya çıkabilmektedir.

1989 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde 82 kişinin ölümüne ve 56.000 kişinin evsiz kalmasına ne-

den olan Hugo Kasırgası sonrası Saint Croix adasında büyük bir yağma ve hırsızlık gerçekleşmiştir. Yağma, ilk olarak suça karışmış organize çeteler tarafından tüketim mallarının bulunduğu mağazalardan başlamış, sonrasında ise daha fazla insan, gıda marketleri gibi temel ihtiyaçlara sahip mağazaları yağmalamıştır. Yağma sonrası yaklaşık 150 mağazanın bulunduğu en büyük alışveriş merkezleri ağır darbe almış, işletmelerin %90'undan fazlası tamamen yağmalandıklarını bildirmiştir. Sadece gıda maddelerine ve tüketim mallarına el konulmakla kalmamış aynı zamanda elektronik ürünler, duvar armatürleri de yağmalanmış hatta yerdeki halılar bile sökülüştür.

Terör Faaliyetleri

Afetlerde ortaya çıkabilecek terör olayları genellikle kargaşa ortamının ve karmaşık bir dizi faktörün birleşimiyle ilişkilidir. Afetler, hükümetleri ve toplumları zorlayıcı durumlarla karşı karşıya bıraktığından ötürü terör grupları meşruiyetlerini artırmak için terör eylemlerinde bulunabilmektedir. Ayrıca teröristler,

Afetlerin etkisi altındaki bölgelerde, genellikle güvenlik ihlalleri ve suç oranlarında bir artış gözlemlenmektedir. Bu artışın temel nedeni, afetlerin yerel altyapıyı, güvenlik sistemlerini ve sosyal düzeni olumsuz yönde etkilemesidir.

hükümet önlemlerinin yetersiz olduğu durumlarda yardım çabalarını sürdürerek afetten etkilenen halkın desteğini kazanmaya çalışabilirler.

2010 yılının Temmuz ayında başlayan muson yağmurları Pakistan'ı sular altında bırakmış ve bundan yaklaşık 20 milyon insan etkilenmiştir. Pakistan hükümeti arama kurtarma ve insani yardım faaliyetlerinde bulunmaya çalışırken terör grupları bölgede nüfuz sahibi olmak için sular altında kalan bölgelere yardım malzemeleri sağlayarak halkın desteğini sağlamaya çalışmış ve hükümete karşı saldırılar düzenleyerek afetten kendi çıkarları doğrultusunda yararlanmaya çalışmışlardır. Aynı zamanda bu terör gruplarının polis karakollarına, kendilerine karşı olan yardım kuruluşlarına ve sivillere yönelik saldırılarda artış sergilediği tespit edilmiştir.

Afet ve acil durumlar sonrası bölgede ekonomik akışın bozulması ve işsizliğin artması nedeniyle terör örgütleri kendilerine üye kazanımı sağlayabilir. Örneğin Boko Haram terör örgütü Afrika'da yer alan Sahel bölgesinde bu şekilde güçlenmiştir. Bunun aksine, hükümetler büyük afetler sırasında sıklıkla başvurulan olağanüstü hali, güçlü yetkilere sahip olduğu zaman terör örgütlerini yok etme konusunda kullanabilir.

Ülke İçinde Çatışmalar

Yapılan araştırmalarda belirli koşulları barındıran ülkelerde afet sonrasında şiddet içeren çatışma olasılığını artırdığı sonucuna varılmıştır. Ülkede afetlerden önce etnik, mezhepsel veya sosyal çatışmaların varlığı, ekonomik marjinalleşme ve çatışma çözümü için kamu güvenliğini sağlayacak etkili kurumların yokluğu bu duruma sebebiyet verebilmektedir.

Silahlı bir çatışmanın varlığı, doğa kaynaklı afet olayların sonuçlarını daha da ağırlaştırmaktadır. Zira afet

nedeniyle sağlık hizmeti ve diğer hizmetler bozulmakta, insani yardım sağlamaya çalışanlar kendilerini tehlikeye atmaktadır.

Son otuz yılda Somali’de olduğu gibi karmaşık acil durumlarda, silahlı şiddet ve felaketlerin sonuçları bir kısır döngü içinde birbirini güçlendirebilir.

Çocuk Kaçırma ve Ticareti

Deprem, sel ve yangın gibi afetler sonrasında çocuk kaçırma ve çocuk ticareti gibi kötü niyetli faaliyetlerde artış görülebilmektedir. Özellikle deprem sonrasında enkaz altından sağ kurtarılan bebek ya da küçük yaştaki çocuklar, ailelerini kaybetmiş olmaları nedeniyle kaotik bir ortamda yeterli bir güvenlik sistemi oluşturulmadığı takdirde kaçırılma riski ile karşı karşıya kalabilir.

2010 yılında 7.0 büyüklüğünde meydana gelen Haiti Depremi sonrasında 316.000 kişi ölmüş ve 300.000 kişi yaralanmıştır. Haiti’deki deprem, binlerce çocuğu daha önce hiç temas kurmadıkları kişilerin yardımına muhtaç hale getirmiş, yardım sunan kişilerin çoğunluğu hayatta kalan çocukların hayatlarını iyileştirmeye kararlı olsa da, aynı zamanda savunmasız ve istismar edilmesi kolay bir durum meydana getirmiştir. Ayrıca yardıma muhtaç bireyler organize suç örgütlerini de cezbetmiştir.

Haiti’de deprem sonrasında uluslararası çocuk ticareti vakalarında artış meydana geldiği gözlemlenmiştir. Haiti’deki çocuk koruma grubuna göre 7.300’den fazla erkek ve kız çocuğu, Haitili ailelerinin açlığı ve çaresizliğinden kazanç sağlayan tacirler tarafından yurtdışına kaçırılarak evlatlık verilmiştir.

Uyuşturucu Kullanımı ve Ticareti

Afet sonrasında kolluk kuvvetleri afete yönelik çalışmalara ağırlık ve-

receklerinden ötürü toplumsal bir güvenlik eksikliği oluşabilmekte ve uyuşturucu ticareti gibi illegal faaliyetler rahat hale gelebilmektedir. Bu durum birçok ciddi sosyal, ekonomik ve güvenlik riskini de beraberinde getirebilir.

Ayrıca afetin neden olduğu kargaşa ve belirsizlik, topluluklar arasındaki sosyal dokuyu zayıflatabilir. Bu durum, gençleri ve savunmasız grupları uyuşturucu bağımlılığına sürükleyebilir. 2008 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nde yaşanan Katrina Kasırgası sonrası uyuşturucu kullanıcıları alışkanlıklarını sürdürmek için yağmalamalara katılmış, uyuşturucu satıcılarının evlerine zorla girerek uyuşturucu bulmaya çalışmışlardır.

Tarihi Eser Kaçakçılığı

Afetlerde meydana gelen olumsuz durumlardan birisi de tarihi eser kaçakçılığıdır. Afetlerin yol açtığı güvenlik zafiyetleri ve dikkatlerin arama kurtarma faaliyetlerine yoğunlaşması, tarihi eserlere yönelik koruma önlemlerinin zayıflamasına ve tarihi eser kaçakçılarının eserleri kaçırmalarını kolaylaştırır.

Ayrıca, afetin etkilediği bölgelerdeki ekonomik zorluklar, insanların tarihi

eserleri, kaçakçılara satma eğilimini de artırabilir. Bu nedenle afet sonrasında tarihi eser kaçakçılığının artması, hem kültürel mirasın korunması hem de afet sonrası toparlanma süreçlerinin etkin bir şekilde yönetilmesi için daha fazla dikkat gerektiren bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Yardıma İhtiyacı Olmayan Kişilerin Yardım Talebi

Afetlerin ardından yardıma ihtiyacı olmayan kişilerin yardım dağıtan kamu kurum ve özel kuruluşların gerçekleştirmiş olduğu yardımlara başvurması ve bu yardımları alması söz konusu olabilir. Bu tür durumlara ilişkin evrensel bir protokol bulunmadığından, bazı kâr amacı gütmeyen gruplar ve kamu kurumları ihtiyacı olmayan kişilere de yardım sağlamaktadır. Yardıma ihtiyacı olmayan ancak yardım alan kişiler bu durumu suiistimal etmektedir.

Bir kişi birden fazla noktadan hiç yardım almamış gibi giderek ihtiyaç malzemesi alabilmektedir. Bu durumu önlemek için kamu kurumları, yardım dağıtan derneklerin kimlik kontrolünde bulunması ve ortak internet ağı sistemi kullanarak aynı yardımların birden fazla kişiye verilmesinin önlenileceği düşünülmektedir.

Bu noktalara ek olarak, afet sonrasında ortaya çıkabilecek güvenlik ihlalleri, olayın türüne, yerel koşullara ve yetkililerin müdahale kapasitesine bağlı olarak değişebilir. İyi bir afet yönetimi ve etkili güvenlik önlemleri, bu tür sorunların önlenmesine yardımcı olabilir.

AFETLERDE KOLLUK KUVVETLERİNİN ROLÜ

Afet durumlarında polis, asker, jandarma, istihbarat ve sahil güvenlik gibi kolluk kuvvetleri, toplumun genel güvenliğini sağlamak ve afetle başa çıkmak adına kritik bir rol üst-

lenir. Ayrıca afet döneminde ihtiyaç göre kolluk kuvvetlerine destek maksadıyla özel güvenlik teşkilatlarından da yararlanılabilir.

Afet esnasında kolluk kuvvetlerinin temel rolü aşağıdaki şekilde olmalıdır;

- **Güvenlik ve Düzenin Sağlanması:** Kolluk kuvvetleri yağma, gasp, hırsızlık, çocuk kaçırma, tarihi eser kaçakçılığı ve genel düzenin kaybını önlemek adına bölgede güvenliği sağlar, sivil toplumu korur ve kontrol altına alır.
- **Müdahale ve Arama - Kurtarma Çalışmaları:** Afetin hemen ardından kolluk kuvvetleri acil durum müdahale ekipleriyle birlikte çalışarak mağdurlara hızlı bir şekilde ulaşır. Kurtarma operasyonları düzenler ve hayat kurtarma çabalarına liderlik eder.
- **Tahliye Operasyonları:** Afetin etkilediği alanlarda kolluk kuvvetle-

ri, sivil halkın güvenli bir şekilde tahliye edilmesine liderlik eder. Bu, tehlike altındaki bölgelerden insanları uzaklaştırarak hayat kurtarma çabalarını destekler.

- **İletişim ve Koordinasyon:** Kolluk kuvvetleri, afet bölgesindeki iletişim altyapısını güçlendirebilir ve diğer yardım kuruluşları, acil durum ekipleri ve devlet birimleriyle etkili bir şekilde iletişim kurarak koordinasyonu sağlayabilir.
- **İnsan Hakları ve Hukuki Konular:** Kolluk kuvvetleri, afet durumlarında insan haklarını korumak ve hukuki düzeni sürdürmekle sorumludur.
- **Altyapı Onarımı ve Yeniden İnşa:** Afet sonrasında kolluk kuvvetleri, altyapıyı onarmak ve yeniden inşa etmek için diğer yardım kuruluşları ve devlet birimleriyle iş birliği yapabilir.

- **Bilgi Toplama - İstihbarat:** Kolluk kuvvetleri, afet durumunda istihbarat toplama faaliyetlerini sürdürerek, afetin etkilediği bölgelerdeki güvenlik durumu hakkında bilgi sağlar.
- **Acil Durum Planlarının Uygulanması:** Kolluk kuvvetleri, önceden belirlenmiş acil durum planlarına dayanarak hareket edebilirler. Bu planlar afetlerde ortaya çıkabilecek adli vakaları önlemek için özel protokoller içerdiği takdirde kolluk kuvvetlerine hızlı ve etkili bir şekilde müdahale etme yeteneği kazandırır. Koordinasyon, iletişim ve stratejik planlamayı içeren eylem planları, suçlarla başa çıkmada kritik bir rol oynamaktadır.
- **Teknolojik İmkânların Kullanımı:** Kolluk kuvvetleri, teknolojik araçları kullanarak afet bölgesini izleyebilir ve güvenliği sağlayabilirler. Güvenlik kameraları, drone'lar ve diğer gözlem araçları, suç faaliyetlerini izlemek, tanımlamak ve önlemek için kullanılabilir. Bu teknolojik imkânlar, güvenlik güçlerine gerçek zamanlı bilgi sağlayarak etkili bir müdahale sağlama konusunda yardımcı olabilir.

Bu roller, kolluk kuvvetlerinin afetin etkileriyle başa çıkma sürecinde oynadığı kilit rolleri temsil etmektedir.

ULUSLARARASI İNSANİ YARDIMLARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Uluslararası insani yardımlar, genellikle afet bölgelerine hızlı bir şekilde ulaşabilen önemli bir kaynaktır. Afetin boyutuna göre ülkeler yurtdışından gelen insani yardımları kolaylıkla kabul edebilmektedir. Ancak iyi niyetli olarak afet bölgesine gelen yardımların ve arama kurtarma ekiplerinin yanı sıra zaman zaman afetin yaşandığı ülke hakkında bilgi

toplamak ve ülkeye zarar vermek için art niyetli unsurlar da insani yardım faaliyetleri adı altında ülkeye gelmek isteyebilir. Bu durum, yardımların etkinliğini azaltarak kamu güvenliğini tehlikeye sokabilir. Bu tarz sorunların üstesinden gelmek için çeşitli önlemler alınmalıdır.

Uluslararası insani yardımlar konusunda alınacak önlemlere yakından bakacak olursak;

- **Bilgi Paylaşımı:** Ülkeler arasında etkili bir bilgi paylaşım sistemi kurmak, uluslararası yardımın içindeki unsurları kontrol altında tutmak için önemli bir adımdır. Bu sistemi oluşturmak güvenilir bilgi akışının sağlanması ve yabancı faaliyetlerin izlenebilmesi için önemlidir. Aynı zamanda, yardımların afet bölgesine güvenli bir şekilde ulaşmasını sağlamak adına güvenlik protokolleri güçlendirilmelidir.
- **Giriş Kontrolleri:** Uluslararası yardım ekiplerinin ülkeye girişlerinde sıkı kontroller yapılması ve kayıt altına alınması, gelen kişilerin afet bölgesine girişini kontrol altında tutabilir. Bu kontroller, yardım ekiplerinin kimlik doğrulamasını sağlamak, güvenilirliklerini değerlendirmek ve olası güvenlik risklerini azaltmak amacıyla yapılmalıdır. Ancak unutulmamalıdır ki giriş kontrolleri, afetzedelere yardım sağlanırken sadece güvenlik sağlama amacını taşımamalıdır.
- **Güvenlik Protokolleri:** Uluslararası yardımların güvenli bir şekilde afet bölgesine ulaşmasını sağlamak için önceden belirlenmiş güvenlik protokolleri geliştirmek önemlidir. Bu protokoller, yardım malzemelerin, ekiplerin ve yerel halkın güvenliği ile genel afet yönetimi sürecinde yardıma gelen kişilerin kontrol altında tutulması konularını içermelidir.

TÜRKİYE AFET MÜDAHALE PLANI'NDA (TAMP) YER ALAN KAMU GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Türkiye'de afet ve acil durumlara başa çıkma amacıyla İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından hazırlanıp Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla 15.09.2022 tarihli ve 31954 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP), çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla hayata geçirilmektedir.

TAMP'ın amacı; afet ve acil durumlara ilişkin müdahale çalışmalarında görev alacak hizmet grupları ve koordinasyon birimlerine ait rolleri ve sorumlulukları tanımlamak, afet öncesi, sırası ve sonrasındaki müdahale planlamasının temel prensiplerini belirlemektir.

Afet ve acil durumlarda kamu güvenliğinin sağlanması için TAMP kapsamında "Afet Güvenlik ve Trafik Grubu" oluşturulmuştur. Afet Güvenlik ve Trafik Grubu'nun ana çözüm ortağı İçişleri Bakanlığı, destek çözüm ortakları ise Adalet Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı (Genelkurmay Başkanlığı), Millî İstihbarat Teşkilâtı (MİT) ve Özel Güvenlik Kuruluşlarıdır.

Afet Güvenlik ve Trafik Grubu'nun görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir;

- Afet ve acil durum bölgesinde asayiş, can ve mal güvenliğini sağlamak, kamu düzenini bozabilecek, hizmetin yapılmasını engelleyebilecek faaliyetlere mani olmak,
- Kullanılabilir yollarda trafik akışkanlığını sağlamak ve trafiği gerektiği şekilde yönetmek,

Afet ve acil durumlarda kamu güvenliğinin sağlanması için TAMP kapsamında "Afet Güvenlik ve Trafik Grubu" oluşturulmuştur.

- Afet ve acil durum hizmetlerinde kullanıldığı bildirilen araçların geçiş üstünlüğünü sağlamak,
- Afet ve acil durum bölgesindeki önceden belirlenmiş insanların, bina, kritik tesis ve işyerlerinin, araç ve gereçlerin emniyetini ve güvenliğini sağlamak,
- Afet ve acil durumun gerçekleştiği bölgede ihtiyaç duyulan güvenlik personelinin araç, gereç vb. ile birlikte bölgeye sevkini sağlamak,
- Afetzedelere yardım malzemesi dağıtımını yapan kurum ve kuruluşların görevlerini kolaylaştıracak şekilde asayiş sağlamak, yardım dağıtımını suiistimal edecek kişi veya grupları tespit ederek gerekli önlemleri almak,
- Belirlenmiş riskli yerlere yetkisiz kişilerin girmesini önlemek,
- Afet ve acil durum bölgesinde çalışanların ve geçici barınma alanlarının güvenliğini sağlamak,
- Afet ve acil durum bölgesinde sahibi tespit edilemeyen kıymetli menkullerin koruma altına alınmasını sağlamak,
- Uluslararası yardım ekiplerinin olay yerine, belirlenen güzergâhlardan güvenli şekilde ulaşımını sağlamak,
- Kayıp ihbarlarına göre gerekli çalışmalarını yapmak,

- Afet ve acil durum bölgesinde genel kamu düzeni ve devlet güvenliği aleyhine faaliyet gösteren şahıs, grup ve terör örgütlerinin faaliyetlerinin engellenmesine yönelik çalışmalar yapmak, güvenlik ve istihbarat çalışmaları hakkında rapor hazırlayarak ilgililere iletmek,
- Taşınabilir milli servet, kıymetli evrak ve kültürel varlıkların güvenlik ve koruma altına alınmasını sağlamak,
- Afet ve acil durumlarda sorumluluk alanlarındaki sınır güvenliği, mülteci akınları ve diğer nüfus hareketleri konusunda gerekli tedbirleri almak,
- Afet bölgesindeki halka, trafik ve devriye ekipleriyle tahliye duyurusunun yapılmasına destek vermek ve afetzedeleri afet ve acil durum toplanma alanlarına yönlendirmek,
- Belirlenmiş riskli yerlere, yıkımı yapılacak ve eşya tahliyesi yapılacak binalara yetkisiz kişilerin girmesini önlemek,
- Hasarlı ve ağır hasarlı binalardan afetzedelerin eşyalarını alması için izin verilmesi durumunda kontrollü giriş-çıkışı sağlamak şeklinde sıralanabilir.

Afet Güvenlik ve Trafik Grubu, Türkiye'nin afet ve acil durum müdahalesinde etkili bir şekilde koordinasyon sağlayarak toplumun güvenliğini ve refahını temin etmek için kritik bir rol oynamaktadır.

SONUÇ

Afet sonrası toplumları ciddi şekilde zorlayan ve güvenlik risklerini oluşturan olayları önlemek için; etkili bir hazırlık, kolluk kuvvetleri arasında koordinasyon ve uluslararası iş birliği ile bu riskler minimize edilebilir. Afetlerde güvenliği sağlamak toplumun yeniden yapılanma sürecinde kritik bir rol oynamaktadır.

Afetlere hazırlıklı olmak, sadece fiziksel zararları en aza indirmekle kalmaz, aynı zamanda toplumların dayanıklılığını artırarak güvenlikle ilgili riskleri de azaltabilir. Bu nedenle,

afet yönetimi stratejileri oluşturulurken, güvenlik boyutunun da göz önünde bulundurulması gerekir.

Yukarıda afetlerde suçun azaltılması için önemli stratejilerden bahsedilmiştir. Kötü sosyoekonomik koşulların, afet sonrası adli vakaları artırdığı göz önüne alındığında, ekonomik refahı iyileştiren politikaların uygulanması, yoksul toplulukları güçlendirerek daha az savunmasız hale getirebilir. Ayrıca kolluk kuvvetlerinin ve ilgili kurumların özel gözetimi, afet etkisi altındaki bölgeleri suçlardan koruyabilir.

Sonuç olarak, toplumların afetlere karşı direncini artırmak ve güvenliği sağlamak için sadece kolluk kuvvetlerinin değil, aynı zamanda toplumun bir bütün olarak iş birliği yapması gerekmektedir. Politika yapıcılar, kolluk kuvvetlerinin afetlere yanıtında net süreçler geliştirmeli, sivil kapasiteyi genişletmeli ve kolluk kuvvetlerinin afet yardımına katkısını gözden geçirmelidir. Bu önlemler, afetlerin etkilerini minimize etmek ve toplumların daha hızlı bir şekilde toparlanmalarını sağlamak için fayda sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- AFAD. (2023). Afet Terimleri Sözlüğü- Afet Kavramı.
- AFAD. (2022). Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)- Afet Güvenlik ve Trafik Grubu.
- Akıldız, H. (2002). Globalleşme Sürecinde Uluslararası Güvenlik Antlaşmalarının Yönü ve Türkiye'nin Geleceği. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Arslan, M. (2016). Afet Sonrası Güvenlik İhlalleri ve Karşı Tedbirler. Uluslararası Doğal Afet ve Afet Yönetimi Sempozyumu.

- Berrebi C. and Ostwald J. (2013). Exploiting the Chaos: Terrorist Target Choice Following Natural Disasters
- Brauch, H. G. ve diğerleri. (2003). Security and Environment Linkages on the Mediterranean Space: Three Phases of Research on Human and Environmental Security and Peace. New York: SpringerVerlag.
- Brzoska M. and McDonald M. (2020). Climate Change, Natural Disasters and the Military.
- Freedom From Fear Magazine. (2011). Restaveks and Child Trafficking in Haiti.
- Journalist's Resource. (2016). Understanding Crime In

- Communities After Disaster: A Research Brief.
- Kadioğlu, M. (2011). Afet Yönetimi Beklenilmeyeni Beklemek, En Kötüsünü Yönetmek. Marmara Belediyeler Birliği Yayını. İstanbul.
- M. Cabric. (2015). Corporate Security Management Challenges, Risks, and Strategies, Massachusetts: Elsevier Inc.
- National Library of Medicine. (2011). Drug Markets During The Katrina Disaster.
- Natural Hazards Observer. (2007). Looting After a Disaster: A Myth or Reality. University of Colorado.